

Lovforslag nr. L 253. Fremsat den 18. april 1996 af erhvervsministeren (Mimi Jakobsen)

Forslag

til

Lov om Finansieringsfonden af 1992

§ 1. Det kan ved vedtægtsændring for Finansieringsfonden af 1992 bestemmes, at Fonden kan uddele midler til Færøernes Landsstyre, når midlerne hidrører fra datterselskaber eller er fremkommet som led i nedsættelse af Fondens grundkapital eller som led i uddeling af Fondens egenkapital iøvrigt. Det kan endvidere ved vedtægtsændring for Finansieringsfon-

den af 1992 bestemmes, at Fondens nettooverskud ved opløsning kan uddeles til Færøernes Landsstyre.

§ 2. Loven træder i kraft den 1. april 1996.

§ 3. Loven gælder ikke for Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Indledning

Finansieringsfonden af 1992 blev oprettet med det vedtægtsmæssige formål:

- At indskyde og besidde ejerkapital i større færøske banker,
- at udøve en aktiv ejerrolle i de involverede banker, og
- at tage initiativ til eller medvirke ved strukturtilpasninger af det færøske erhvervsliv.

Fonden erhvervede betydelige aktieposter i de daværende to store færøske banker. I forbindelse med en økonomisk krise i de to banker tabte Fonden i løbet af 1993 størstedelen af sin kapital. Med henblik på rekonstruktion af bankerne og retablering af Fondens grundkapital optog Færøernes Landsstyre flere lån hos den danske stat. Disse midler blev af Landsstyret indskudt i de to banker gennem Finansieringsfonden, som efter en aktionedskrivning tegnede ny aktiekapital.

Fonden har i alt fået tilført midler fra Landsstyret på 2.510 mio. kr. Derudover indskød Investeringsfonden for Færøerne 200 mio. kr. som lån ved fondens stiftelse i november 1992 – et lån, som efterfølgende er nedskrevet til 0 kr.

Formålet med at Færøernes Landsstyre indgik i disse transaktioner, var, at undgå at det færøske banksystem brød sammen. Samtidig lagde Landsstyret til grund, at den dag det blev muligt at indvinde udbytte på de foretagne kapitalplaceringer, ville udbyttet kunne tilgå Færøernes Landsstyre. Dette fremgår af forløbet dog uden at være udtrykkeligt nævnt i det skriftlige materiale, der blev udarbejdet i forbindelse med Fondens etablering.

Føroya Bankis årsregnskab for 1995 udviser et overskud på 150 mio. kr., og bankens bestyrelse har indstillet til generalforsamlingen, at 35 mio. kr. anvendes til udbytte til aktionærerne. Dette udbytte vil hovedsageligt gå til Fonden, som er hovedaktionær i banken. Fondens bestyrelse har i den anledning givet udtryk for, at det er ønskeligt at videreføre dette udbytte til Landsstyret, da man ikke anser det for muligt at anvende midlerne til Fondens vedtægtsmæssige formål.

I forbindelse med en tilbageførsel af afkastet fra aktieplaceringen i Føroya Banki har det imidlertid vist sig, at det forhold, at kapitaltilførslen i sin tid skete via den valgte fondskonstruktion, giver juridiske vanskeligheder.

2. Fondsretten

Det er et grundlæggende fondsretligt princip, at indskudte midler ikke må tilbageføres til fondens stifter – fonde er netop selvejende institutioner.

I visse fonde, som er stiftet med offentlige midler, og som har en offentligretlig karakter, er der fastsat bestemmelser om tilbageførsel af midler til det offentlige. De almindelige kreditorhensyn gør sig ikke gældende for sådanne fonde.

Finansieringsfonden er stiftet som en erhvervsdrivende fond, der i princippet skal følge fondslovgivningen. Fonden er dog konkret undtaget fra lov om erhvervsdrivende fonde, fordi den er underlagt et fondsmyndighedslignende tilsyn i Finanstilsynet.

3. Muligheder for tilbageførsel af kapital til Landsstyret

Som nævnt oven for lagde Færøernes Landsstyre til grund, at Landsstyret havde mulighed for at få tilbageført kapitalindskuddene til Finansieringsfonden. Fonden er imidlertid en erhvervsdrivende fond, hvilket blev fastslået ved erhvervsministerens redegørelse til Folketinget, april 1995. For sådanne fonde gælder som nævnt under pkt. 2 en fondsretlig grund-sætning, hvorefter tilbageførsel til stifter ikke er mulig.

I forbindelse med de meget betydelige kapitaltilførsler, som fandt sted i forbindelse med rekonstruktionen af de færøske banker, blev det tilsyneladende ikke overvejet, hvorvidt den valgte fondskonstruktion var hensigtsmæssig, når Landsstyret lagde til grund, at der var mulighed for tilbageførsel af midlerne.

I visse fonde, som er oprettet ved lov og stiftet med offentlige midler, er der fastsat bestemmelser om tilbageførsel af midler til stifter. De almindelige kreditorbeskyttelseshensyn, som skal sikre, at private ikke kan bringe midler uden for kreditorernes

rækkevidde og samtidig bevare kontrollen over midlerne og nytten deraf, gør sig ikke gældende for Finansieringsfonden af 1992. En løsning kan opnås ved en lovændring, som giver den fornødne hjemmel til, at midlerne uanset fondsstrukturen kan tilbageføres til Landsstyret. En sådan lovændring må anses for velbegrunderet henset til Finansieringsfondens særlige funktion og kapitalgrundlag.

4. Høring

Færøernes Landsstyre har tilsluttet sig lovforslaget.

5. Statsfinansielle og administrative konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at medføre statsfinansielle eller administrative konsekvenser for den danske stat.

6. Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at medføre miljømæssige konsekvenser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Efter forslaget gives der mulighed for, at Finansieringsfondens vedtægt ændres, således at Fonden

kan tilbageføre midler til Færøernes Landsstyre. Som nævnt i de almindelige bemærkninger, må det anses for hensigtsmæssigt at fravige det fonde retlige princip om forbud mod tilbageførsel til stifter henset til Finansieringsfondens særlige funktion og kapitalgrundlag.

Det er i denne henseende en betingelse for tilbageførslen, at Fondens vedtægt ændres, så Fondens adgang til at uddele midler til Landsstyret fremgår direkte af denne. En ændring af Fondens vedtægt kræver foruden bestyrelsens beslutning, godkendelse fra såvel den danske regering som Færøernes Landsstyre, jf. Fondens vedtægt § 11.

Yderligere er det efter lovforslaget en betingelse for en løbende uddeling til Landsstyret, at midlerne hidrører fra Fondens datterselskaber eller er fremkommet som led i en nedsættelse af Fondens grundkapital eller som led i en uddeling af Fondens egenkapital iøvrigt (det kan f.eks. være kumulerede reserver). Endvidere kan det fastsættes, at midler uddeles til Landsstyret i forbindelse med Fondens opløsning.

Som det gælder generelt i følge fondsløvgivningen, må Fonden endvidere kun uddele midler i det omfang, Fondens økonomiske stilling giver grundlag herfor og henset til formålets varetagelse.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 1996.

Til § 3

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Grønland.